

BIOCHAR

Biochar komt voor in zogenaamde Terra Preta bodems in het Amazonegebied. Terra Preta bodems zijn duizenden jaren geleden gemaakt door Indianen en vormen zelfs vandaag nog vruchtbare en productieve bodems. Tegenwoordig wordt biochar gemaakt en voor de tuinder in verschillende varianten beschikbaar. Biochar ontstaat door organisch materiaal onder zuurstofloze omstandigheden te verhitten tot voorbij 350°C. Dit proces wordt pyrolyse genoemd. Biochar kan in tegenstelling tot houtskool worden gemaakt van veel verschillende organische grondstoffen. Biochar wordt specifiek gemaakt om als bodemverbeteraar te gebruiken. Uit onderzoek blijkt dat toepassing van biochar niet altijd leidt tot hogere opbrengsten maar wel bijdraagt aan koolstofvastlegging in de bodem.

Adri en Jorrit

GEZOCHT EN GEWENST: JONGE ONDERNEMER VOOR DE TEELT VAN EN KLANTEN VOOR AFNAME VAN MINIGROENTEN

OIRSCHOT ORGANICS HOUDT VAN KLEIN

Vader en zoon Adri & Jorrit Jonkers beheren samen meerdere locaties, twee met kassen en een perceel bij hun woonhuis. De aspergeteelt is vervangen door de teelt van vruchtgroenten en minigroenten. Waarom minigroenten toekomst hebben, legt Adri uit.

TEKST & FOTO'S LEEN JANMAAT

Mini-
groenten
passen
goed bij
één of twee
persoons-
huishoudens,
precies
genoeg voor
een maaltijd
en geen
restjes die
in de klike
verdwijnen.

We spreken af in de kas in Oirschot, daar staan de proeven met minigroenten. Na jaren van experimenteren wordt 2017 het jaar van de waarheid. Vroeg of laat zullen er toch klanten komen die het aandurven hun minigroenten af te nemen. Een merknaam is er al: *Little & Fresh*. “We hadden bijna afspraken met een afnemer, maar die zijn weer uitgesteld,” vertelt Adri Jonkers. Minder derving is de sleutel voor het succes legt hij uit: “Welke huishoudens maken nu een grote bloemkool helemaal op? Tegenwoordig zijn er voornamelijk één of twee persoonshuishoudens en daar passen minigroenten bij. Precies genoeg voor een maaltijd en geen restjes die in de klike verdwijnen. Daar kunnen afnemers toch niet omheen?” Maar hij geeft het niet op: “Het gaat om het concept en er niet perse om dat ons bedrijf dit zelf gaat telen.” Bloemkool past beter op kleigrond, de Brabantse zandgrond is geschikt voor sla, paksoi en andere bladgroenten. De teeltproeven in de kas hebben al veel tijd opgeëist. Van de zoektocht naar geschikt zaad tot het testen van alle varianten en rassen. Er zijn vele afvallers, maar gelukkig zijn er ook soorten die het goed doen in de kas. Ze zijn toe aan de volgende stap en gezien Adri’s leeftijd zijn de Jonkers op zoek naar een Warmonderhoffer met drive, die zelfstandig deze uitdaging aandurft. “Ondernemen vraagt meer dan alleen teeltkennis, wellicht meldt zich dit jaar een jonge ondernemer die het met ons aan durft.” Aan stoppen denkt Adri nog niet: “Zolang ik nog gezond ben, zul je mij nog aantreffen op het bedrijf. Het werk geeft me nog steeds veel voldoening en plezier.”

BEDRIJFSGEGEVENS OIRSCHOT ORGANICS BV

Van de familie Jonkers

Arbeid: 9 vaste medewerkers, full- en parttime, 15 tot 20 seizoen medewerkers full- en part time uit directe omgeving en uit Polen, aanvullend enkele zzp-ers, scholieren en studenten

Areaal: 12 ha waarvan 6 ha grasland en 6 ha fijne tuinbouw met diverse groentes, aardappels en aardbeien.

Locaties: Middelbeers: 2,5 ha kas en 7 ha gras-klover; Oirschot: 1,2 ha kas en Spoordonk: 0,7 ha vollegrond deels gras-klover deels minigroenten
Energie: WKK (75%)

Bemesting: geitenmest, compost, biochar aangevuld met organische meststoffen

Teelten: Tomaten (tros, cherry, pruim en cocktail), paprika’s, komkommers, aubergines, pepers, courgettes en minigroenten

Afzet: Naturelle en huisverkoop

BGO

Biologische grondontsmetting (BGO) is gebaseerd op het principe dat bij zuurstofloze vertering van grote hoeveelheden vers organisch materiaal afbraakproducten ontstaan die voor de meeste aaltjessoorten dodelijk zijn. Onder tijdelijke zuurstofloze omstandigheden worden diverse soorten aaltjes en de schimmels zoals *Verticillium dahliae* en *Fusarium oxysporum* gedood. Nadat vers gras is ingewerkt, wordt de bodem met plastic afgedekt zodat er geen zuurstof in de bodem komt. Na circa zes weken wordt het plastic verwijderd en kunnen de teeltstroken worden losgetrokken en plantklaar gemaakt. De kosten hiervoor hangen af van het materiaal dat wordt gebruikt, maar lopen op tot circa € 4.500 per ha inclusief arbeidinzet.

Minisla

Minivenkel

Minisla

Als klein bedrijf zoeken we naar speciale producten waarmee we een plek in de markt kunnen verwerven.

De teelt van asperges en witlof vormde de basis van het bedrijf voordat Adri Jonkers in 1999 met biologisch telen begon. Na meerdere slechte jaren werd de witlof afgestoten. Nieuwe asperges werden uitgeplant in de kas, dit om vroeger op de markt te komen. Na oriëntatie heeft Adri deze kas in 1998 aangemeld bij Skal. De omschakeling duurde ruim twee jaren en vanaf 2001 verkochten ze paprika's met EKO-keurmerk. Zo is het bedrijf stapsgewijs overgestapt van asperges naar biologische vruchtgroenten. In de kas in Middelbeers (2,5 ha) groeien tomaten en paprika's. De huurkas in Oirschot (1,2 ha) wordt gebruikt als proefkas voor de minigroenten, na de oogst gaan hier tomaten en komkommers de grond in. Na de omschakeling is zoon Jorrit ingestapt, hij runt nu de kas in Middelbeers. Ook hij experimenteert graag. Om de aaltjesdruk te beperken past hij biologische grondontsmetting (BGO) toe. Het gras dat hiervoor wordt ingewerkt, komt van het eigen weiland (7 ha). Naast de grondontsmetting heeft het gras ook bemestende waarde. Dat zie je terug in het volggewas. Dit jaar slaat Jorrit de biologische grondontsmetting over. Wel werkt hij biochar door de bodem. De effecten zijn positief, het gewas toont vitaal op de stukken waar biochar is gebruikt.

Naast compost en biochar gebruikt het bedrijf verteerde geitenmest. Deze is afkomstig van het nabij gelegen biologische geitenbedrijf van de familie Borsten. Door de uitwisseling van grasklaver tegen mest ontstaat er een regionale kringloop. In de toekomst willen ze ook graag biologisch stro gebruiken. Op deze manier verkleint het risico op insleep van residu. Met de oprichting van de landcoöperatie Dal van de Kleine Beerze ontstaat er in het gebied ruimte voor ontwikkeling van natuurinclusieve landbouw en dus ook biologische granenteelt. Dal van de Kleine Beerze verwerft gronden met als doel deze duurzaam te ontwikkelen. Deelnemende partijen in de coöperatie zijn boeren, burgers en ondernemers die door aanschaf van een certificaat lid worden. Met de inleg wordt de grond aangekocht, een coöperatielid is mede-eigenaar van de gronden en bepaalt mee onder welke voorwaarden de gronden duurzaam worden beheerd. Jorrit streeft naar meer duurzaamheid voor zijn glastuinbouw, hij is zich bewust dat het hoge energiegebruik dat niet echt past bij biologisch. "Als het financieel goed loopt, gaan we investeren in technieken die het energieverbruik verkleinen. Daarnaast zoeken we als relatief klein bedrijf naar speciale producten waarmee we een plek in de markt kunnen verwerven. We hoeven niet perse groot te worden, met minigroenten en snacktomaten houden we het klein. Zolang het bedrijf maar economisch gezond blijft, dat hoort ook bij duurzaam". ■

www.dalvandekleinebeerze.nl